מביא מפתח ומניח באיסקופה • פירש בקונטרס דמה"מ מדקדק דהדר ביה ר' מאיר משערי גינה ולא גזר לטומד ברשות הרבים שלא יטלטל בכרמלית דהא איסקופה כרמלית היא כדאמרינן לקמן ואין נראה לר"י דמכאן אין להוכיח דאיכא לאוקמא למחר פותח וטולל כגון שעומד על האיסקופה וכן צריך לפרש דאי ברשות הרבים קאי מאי וכן דמשמע דומיא דההוא דשערי גינה ונראה לר"י כמו שהגיה בקונטרס בפירושיו דמסיפא מוכח דהדר בה רבי מאיר משערי גינה דקתני למעלה מי' מניחו במנעול ולמחר פותח וטולל דבי קאי גמי על האיסקופה הוה ליה מכרמלית לרשות היחיד דע"כ איסקופה כרמלית היא דאי מקום פטור אמאי צריך להגיה המפתח במנעול יניחו באיסקופה: **מדקאמר** וכן חגויות מכלל דבאיסקופ' כרמלית דוכן משמע דומיא דשערי גינה ואי האי איסקופה רשות היחיד אם כן היה מטלטל מרשות היחיד לכרמלית וכן אם היתה רה"ר היה מטלטל מרשות הרבים לכרמלית ולא הי דומיא דשערי גינה דאסרי בבי הא גוונא: **אין** חוקקין. והוי מקום פטור והא דקאמר ומניחו באיסקופה הוא הדין ברשות הרבים אלא דסתמא לא מינכר בקרקע מקום הכי לא נקיט לה: **רבי** יוסי אומר אסור להנו בו והתירו להם. ואם תאמר והא אמרינן בנדרים בפרק ואלו נדרים (דף כא:) ובפרק מקום שנהגו (פסחים דף נא:) דברים המותרים ואחרים נהגו בהם אסור לא אתה רשאי להתירן בפניהם ויש לומר דהייט כשיודעים שמותר ומחמירין על עצמן שלא יהנו בני אדם להקל ויבאו להתיר אסור אבל אם מחמירין מחמת טעות מותר להתיר בפניהם*: **רבי** פליגי בשאין ניטל באינגודו • ר"י מפרש דדוקא הכא שרי משום דברתשו גוסטרא אבל באין ברתשו גוסטרא אודה דאסור אפי' קשור בדלת וסברת ליה כרבנן דרבי יהודה בגבר הנגרר לי נמי סברת (ה) ליה כר' יהודה דשרי בגבר והכא אירי בקשור בעיברא דדשא דאודה רבי יהודה בשאינו ניטל באינגודו כדמוכח בסמוך ומשום הכי בעי במתניתין שיהא ברתשו גוסטרא

אלא אם כן עשה מחיצה גבוהה עשרה טפחים דברי רבי מאיר, אמרו לו מעשה בשוק של פטמים שהיה בירושלים שהיו נועלין ומניחין את המפתח בחלון שעל גבי הפתח רבי יוסי אומר שוק של צמרים היה: תנו רבנן פותחי שערי גינה בזמן שיש להן בית שער מבפנים פותח ונועל מבפנים, מבחוץ פותח ונועל מבחוץ, מכאן ומכאן פותח ונועל כאן וכאן, אין להן לא לכאן ולא לכאן אסורין כאן וכאן, וכן חגויות הפתוחות לרה"ר בזמן שהמנעול למטה מעשרה מביא מפתח מערב שבת ומניחו באיסקופה, למחר פותח ונועל ומחזירו לאיסקופה, ובזמן שהמנעול למעלה מעשרה מביא מפתח מערב שבת ומניחו במנעול, למחר פותח ונועל ומחזירו למקומו דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אף בזמן שהמנעול למעלה מעשרה טפחים מביא מפתח מערב שבת ומניחו באיסקופה, למחר פותח ונועל ומחזירו למקומו או בחלון שעל גבי הפתח, אם יש בחלון ארבעה על ארבעה אסור מפני שהוא כמוציא מרשות לרשות מדקאמר "וכן חגויות" מכלל דבאיסקופת כרמלית עסקינן, דאי "מנעול היכי דמי אי דלית ביה ארבעה מקום פטור הוא, ואי איתי ביה ארבעה בהא לימא רבנן אף בזמן שהמנעול למעלה מי' מביא מפתח מע"ש ומניחו באיסקופה למחר פותח ונועל בו ומחזירו לאיסקופה או לחלון שעל גבי הפתח והא קא מטלטל מכרמלית לרה"ר? אמר אביי לעולם דאין בו ארבעה ויש בו לחוק ולהשלימו לד' ובהא פליגי: *דר"מ סבר חוקקין להשלים ורבנן סברי אין חוקקין להשלים, אמר רב ביבי בר אביי ש"מ מהא מתניתא תלת: ש"מ חוקקין להשלים וש"מ הדר ביה ר"מ משערי גינה ושמעת מינה מדרבנן איתא לדרב דימי *דכי אתא רב דימי א"ר יוחנן מקום שאין בו ארבעה על ארבעה מותר לבני רשות הרבים ולבני רשות היחיד לבתף עליו ובלבד שלא יחליפו: מתני' נגר ששש בראשו גלוסטרא רבי אליעזר אוסר ורבי יוסי מתיר אמר רבי אליעזר מעשה בכנסת שבטבריא שהיו נוהגין בו היתר עד שבא רבן גמליאל והזקנים ואסרו להן ר' יוסי אומר איסור נהגו בו ובא רבן גמליאל והזקנים והתירו להן: גמ' בנ"ל באגדו כ"ע לא פליגי, כי פליגי בשאינו

פטרה כן עשו וכו' • אסיפא קאי, דהתם כי קאי בגינה קאי ברשות היחיד ועולה עד לרקיע: **שערי גינה** • סתם מנעולין גבוהין עשרה ורחבין ארבעה ברשות היחיד הן: **בית שער** • בית קטן ופתח הגינה פתוח בו ובשערי הגינה הסמוכין לרשות הרבים עסקינן מדקתני סיפא וכן חגויות הפתוחות לרשות הרבים: **פותח ונועל** (א) **לפנים** • בבית שער רשות היחיד הוא וכן כשהוא מחוץ: **לא לכאן ולא לכאן אסורין מכאן ומכאן** • דהמנעול = רשות היחיד הוא ואע"פ שהמפתח מונח עליו, גזר ר' מאיר שלא יעמוד ברשות הרבים ולא בגינה ויטול מפתח של רשות היחיד שמא יביאנו אצל רשות הרבים או לכרמלית: **וכן חגויות** • לקמן מפרש הא' "וכן" דבאיסקופת כרמלית בגינה קאמר שערי חגויות פעמים שמנעוליהם גבוהין ופעמים שהן נמוכין לפיכך נתן בהן חילוק: **(למחר פותח ומניחו על האיסקופה** • לקמיה מפרש דהכא שמעינן דהדר ביה ר' מאיר משערי גינה ולא גזר בטומד ברשות הרבים שלא יטלטל בכרמלית דהא איסקופה כרמלית היא דרחבה ד' ואינה גבוהה י' וכשטולל מפתח משם והוא עומד ברשות הרבים ומוליכו דרך אויר האיסקופה למנעול שעל גביו למטה מעשרה קא מטלטל מכרמלית לכרמלית ולא גזר רבי מאיר שמא יביאנו אצלו חוץ לטובי האיסקופה): **למחר פותח ונועל וכו'** • (ג) (ועל האיסקופה) הוא עומד ומטלטל מפתח מאיסקופה למנעול על דרך אויר האיסקופה לחוץ מנעול אלא בכרמלית: **ומחזירו למקומו** • לאיסקופה: **מניחו במנעול** • אבל לא באיסקופה דכי ממטי ליה מאיסקופה למנעול (ג) (הא) מפיק מכרמלית לרשות היחיד: **למקומו** • למנעול על גביו כגון מנעולין הללו של עץ שעושין עגיים בפתחיהן ולתוכיהן רחבין ובלע"ז שרדור"ל: **ומכמיס אומרים וכו'** • לקמן מפרש טעמא דלא משוו ליה להאי מנעול רשות היחיד: **למקומו** • לאיסקופה לא לחוץ שאין בו ארבעה דאף על גב דגבוה עשרה (מקום פטור) בעלמא הוא: **שמוניח מרשות לרשות** • מאיסקופה שהוא כרמלית לחוץ שהוא רשות היחיד ואף על גב דהניחו תחילה במנעול שהוא מקום פטור לרבנן ובטל אצל כל הרשויות, כרב דימי קיימא לן דאמר בפ"ק "ובלבד שלא יחליפו": **מקום פטור הוא** • וכי הוי למעלה מעשרה היכי משוי ליה רבי מאיר רשות היקיף ואסר: **ויש בו לחוק** • בתוך הדלת אצל ראש המנעול בעוביו של דלת ולהשלים ראש המנעול לארבעה: **חוקקין להשלים** • רוחין אותו כאילו חקוק: **אין חוקקין** • הלכך מקום פטור בעלמא הוא: **הדר כיס רבי מאיר משערי גינה** • מדקא שרי לעמוד (*ברשות הרבים ליטול מפתח מאיסקופה כרמלית ולהוליכו דרך אויר לא לגנעול שלמטה מעשרה ולא גזר שמא יביאנו אצלו לרשות הרבים וש"מ סיפא נמי מדקא שרי (לעמוד) על האיסקופה כרמלית וליטול מפתח במנעול למעלה מעשרה בחיסקופה כרמלית ולהוליכו דרך אויר לא לגנעול ולא גזר שמא יביאנו אצלו לאיסקופה שהיא כרמלית: **וש"מ מדרבנן** • (ד) דאמרי אם יש ארבעה אסור ליטול מפתח מאיסקופה ונגעול במנעול שהוא מקום פטור וליטלו משם ולהניחו בחלון שהוא רשות היחיד משום דקא מתלינן מאיסקופה כרמלית לחלון שהוא רשות היחיד על ידי הנחת מקום פטור: **אימא לדרב דימי** • דאמר "ובלבד שלא יחליפו": **מתני' נגר** • קבילי"ל שחוחבין אותו בחור שבאיסקופה לנעול הדלת: **שש ברתשו גוסטרא** • ברתשו עבה ורחוי לבוכנא לכתוש ולשחוק בו פלפלין ותפילו הכי דתורת כלי עליו ר"א אוסר אלא אם כן קשור ותלוי בדלת כדמפרש בגמרא: **ורבי יוסי מתיר** • דתורת כלי עליו משום גלוסטרא ולא מיחזי כבוכנא: **גמ' בניטל באגדו** • כשהוא קשור ותלוי בחבל של קיימא ורחוי לטלטלו על ידי אותו חבל ואינו נפסק בידיה: **כולי עלמא לא פליגי** • דשרי דכיון דקשור ותלוי יפה מוכחא מלתא דלנעול קאי ולא מיחזי כבוכנא: כשאין

[ופ"ע פוס. פסחים דף נא. ד"ה לי לאחר]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה פותח ונועל מכפנים וכו' כשהוא מכמון הס"ד: (ב) ד"ה למחר פותח וטולל וכו' עומד ברשות הרבים ומטלטל כלי ומניחו במנעול וכו': (ג) ד"ה ומכמיס מנעול וכו' וכו' למנעול קא מפיק: (ד) ד"ה וש"מ מדרבנן דלמחר אם יש בחלון ארבעה: (ה) תוס' ד"ה כי פליגי וכו' לי נמי סבירא לה כר' יהודה:

רבינו חננאל

עלי ה משום רה"ר ופריק רב פפא לא אחדרו ליה ירושלים אלא לאחר שנפרצו בה פרצות יתר מעשר שהיא רה"ר. וכן שערי גינה לא יעמוד בכרמלית ויפתח ברה"ר או ברה"ר ויפתח בכרמלית דברי ר' מאיר. אמרו לו מעשה בשוק של פטמין כו': תנ"ך פותחי גינה בזמן שיש לה שער מבפנים כו' האי מנעול היכי דמי אי דלית ביה ד' מקום פטור הוא. אי דאית ביה ד' בהא נחרו רבנן למעלה מעשרה. למחר פותח ונועל בו ומחזירו לאיסקופה הא קא מטלטל מכרמלית לרה"ר ופריק אביי לשלם דלית ביה ד' ויש בה לחוק ולהשלימו לד' ר' מאיר סבר חוקקין להשלים ורבנן סברי אין חוקקין להשלים ובמקום פטור הוא אמר רב ביבי בר אביי ש"מ מהא מתני' תלת כו': כתני' נגר ששש בראשו גלוסטרא רבי אליעזר אוסר ורבי יוסי מתיר בנגר הניטל באינגודו פי' הניטל באינגודו אם קשור בדלתיה בדבר שיכול להעמידו דברי הכל מותר כי פליגי

[ועי' לעיל יח: נב: שבת ז: ק. יומא יא:]

[נעיל יח: נב: שבת ז: עז. פה: [פז.]

**[ועי' לעיל הגה"ר ד"ה ומכמיס